

63. møde

Torsdag den 15. marts 1990 kl. 10.00

Dagsorden:

- 1) *Tredje behandling af lovforslag nr. L 183:*
Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
- 2) *Tredje behandling af lovforslag nr. L 119:*
Forslag til lov om udbygning af færgetermi-
nalen i Helsingør.
Af trafikministeren (Knud Østergaard).
- 3) *Forespørgsel nr. F 3:*
Forespørgsel til udenrigsministeren [om den
fremtidige fordeling af ulandsbistanden].
Af Riishøj (SF) m.fl.
- 4) *Første behandling af beslutningsforslag nr.
B 61:*
Forslag til folketingsbeslutning om ophævel-
se af alle restriktioner mod Sydafrika.
Af Annette Just (FP) m.fl.

Den første sag på dagsordenen var:

- 1) *Tredje behandling af lovforslag nr. L 183:*
Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 7/2 90. Første behandling 23/2 90.
Betænkning 8/3 90. Anden behandling 13/3
90. Ændringsforslag nr. 1-6 til tredje behand-
ling af Knud Lind (FP).

Der var stillet 6 ændringsforslag af Knud
Lind (FP) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Til § 1

1) Nr. 4, 11, 17, 19, 21, 32, 33, 39, 43, 46, 62,
76, 89, 95, 109, 134, 139, 147, 153, 165, 166, 171,
172, 179, 185, 187, 196, 202, 214, 218, 222, 224,
232, 236, 239, 240, 254, 277, 281, 287, 305, 312,
313, 314, 332, 340, 347, 360, 365, 372, 388, 419,
420, 425, 431, 440, 444, 449, 457, 459, 460, 473,
493, 495, 521, 528, 536, 541, 556, 568, 569, 579,
581, 582, 593, 595, 619, 623, 625, 640, 642, 648,
655 og 670 udgår.

2) Nr. 13, 15, 26, 29, 48, 51, 65, 68, 70, 85, 103,
104, 105, 111, 112, 135, 141, 142, 144, 163, 164,
167, 180, 183, 199, 208, 226, 247, 249, 252, 256,
278, 284, 298, 327, 329, 336, 349, 364, 366, 379,
381, 386, 395, 402, 406, 424, 428, 429, 430, 433,
450, 453, 462, 476, 496, 500, 504, 509, 518, 526,
531, 544, 547, 548, 550, 554, 557, 558, 560, 570,
573, 580, 584, 587, 615, 620, 624, 628, 632, 652,
658 og 662 udgår.

3) Nr. 177, 193, 203, 276, 334, 383, 498, 514 og
520 udgår.

Til § 2

4) Nr. 679, 685, 690, 698, 699, 709, 723, 730,
751, 764, 801, 805, 829, 832, 855 og 857 udgår.

5) Nr. 672, 684, 687, 694, 713, 719, 721, 722,
725, 726, 727, 734, 744, 745, 770, 772, 775, 786,
790, 792, 795, 819, 824, 825, 833, 850, 852, 860,
863, 867, 868, 873, 892, 896, 901, 902, 907, 908
og 910 udgår.

6) Nr. 688, 695 og 796 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 4

Fremskridtspartiet har den principielle hold-
ning, at indfødsretsansøgeren i den 7-årige op-
holdsperiode, der går forud for ansøgningen
om dansk indfødsret, ikke må have ligget den
danske stat til byrde ved at have modtaget of-
fentlig hjælp, f.eks. i form af bistandshjælp. Det
er i den forbindelse ligegyldigt, om den ydede
hjælp er tilbagebetalingspligtig eller ej, ligesom
spørgsmålet om eftergivelse af ydet offentlig
hjælp heller ikke rækker ved Fremskridtsparti-
ets principkrav om, at den pågældende ansøger
under sin opholdsperiode skal have været i
stand til at dokumentere, at han/hun på lovlig
vis har været i stand til at sørge for sig og sine.

Fremskridtspartiets krav om, at indfødsretsansøgeren under sit ophold i Danmark skal have opfyldt sin forsørgelsespligt for sig og sine for at få dansk statsborgerskab, er bestemt ikke noget nyt krav.

Man skal i den forbindelse henvise til cirkulære nr. 92 af 14. juni 1935, hvor det anføres, at »fattighjælp med fuldstændig fattighjælpsvirkning og kommunehjælp, der har karakter af egentlig forsorg (lov om offentlig forsorg § 307, stk. 1) udelukker fra naturalisation i henholdsvis 30 og 20 år, dog at fristerne i tilfælde af fuldstændig tilbagebetaling kan nedsættes til henholdsvis 15 og 10 år, når omstændighederne i øvrigt taler derfor.«

Da man efter nugældende regler kan søge om dansk statsborgerskab efter 7 års ophold i Danmark, må man med rimelighed kunne forlange, at ansøgeren inden for denne syvårsperiode har været i stand til at bevise, at han/hun har haft viljen til at forsørge sig og sine.

I tider, hvor mange udenlandske statsborgere af rent økonomiske grunde flytter til Danmark, finder Fremskridtspartiet det uheldigt, at det danske Folketing efterfølgende præmierer den økonomiske vurdering, som ligger til grund for tilflytningen til Danmark, med tildeling af noget, der er så holdningsmæssigt betonet som det at blive dansk statsborger.

Fremskridtspartiet mener, at det at blive dansk statsborger fortsat bør være en »hjertesag« og ikke et spørgsmål om levestandard og offentlig hjælp.

Fremskridtspartiet har forgæves forsøgt at få fuldt ud dækkende oplysninger om, hvilke ansøgere der har modtaget offentlig hjælp, og i hvilket omfang hjælpen har været ydet i den 7-årige opholdsperiode. På trods af ministerens løfte om at bistå med samtlige relevante oplysninger om ansøgernes forhold er de fremkomne oplysninger »ganske usikre«.

Indenrigsministeriet har ikke været i stand til at give disse oplysninger, uagtet samme Indenrigsministerium så tidligt som i cirkulære nr. 52 af 25. april 1895 indskærpede over for de kommunale myndigheder, at erklæringer vedrørende indfødsretsansøgninger skulle indeholde oplysning om, hvorvidt ansøgeren havde været i stand til at ernære sig og sin familie uden hjælp fra det offentlige.

Fremskridtspartiet skal desuden gøre opmærksom på, at det, at en ansøger ikke ved det-

te lovforslag får tildelt dansk statsborgerskab, ikke er ensbetydende med, at udlændingen mister sin tidsbestemte opholdstilladelse i Danmark.

Til nr. 2 og 5

Fremskridtspartiet har den principielle holdning, at ansøgere, som ønsker dansk indfødsret i opholdsperioden, ikke må have ligget den danske stat til byrde i form af ydelse af arbejdsløshedsdagpenge. Dette skal forstås således, at de inden for de sidste 5 år under deres ophold i Danmark ikke må have modtaget arbejdsløshedsdagpenge i en samlet periode på over et halvt år.

Ansøgerne under nr. 2 og 5 opfylder ikke disse betingelser. Det skal samtidig bemærkes, at de øvrige partier i Folketinget ikke har opstillet den samme norm, og som følge heraf bliver ansøgerne ikke udspurgt herom i forbindelse med behandlingen af deres ansøgning hos de relevante myndigheder.

Det betyder, at der i de 911 ansøgninger kan være endnu flere personer, som reelt har modtaget arbejdsløshedsdagpenge i en samlet periode på over et halvt år inden for de sidste fem år af deres ophold i Danmark.

Til nr. 3 og 6

Ændringsforslagene omhandler ansøgere, som har modtaget både kontanthjælp og arbejdsløshedsdagpenge inden for de sidste fem år af deres ophold i Danmark. Set ud fra Fremskridtspartiets synspunkt om, at de skal kunne forsørge sig og sine, er dette en skærpende omstændighed.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke sige meget, blot det, at Fremskridtspartiet har stillet forslag om 247 ændringer. De er af nemhedshensyn samlet i nogle grupperinger, selv om der formentlig rettelig skulle stemmes om hver enkelt af de 247. Sådan er de faktiske forhold, men vi går jo ind for afbureaukratisering, så derfor har vi delt dem op i tre grupper.

[Knud Lind]

Den første gruppe omfatter dem, der har modtaget kontanthjælp, som ikke er tilbagebetalingspligtig, inden for de sidste 5 år; den anden gruppe omfatter dem, der har modtaget bistandshjælp, som er tilbagebetalingspligtig; og den sidste gruppe omfatter altså også dem, som inden for de sidste 5 år i et halvt år eller derover har modtaget arbejdsløshedsdagpenge.

Når vi har valgt 5 år, er det, fordi der er en integrationsperiode på 18 måneder for så vidt angår FN-flygtninge; vi har rundet op til 2 år for at få et mere reelt synspunkt frem.

Desværre er det således, at oplysningerne er meget mangelfulde, selv om indenrigsministeren her fra denne talerstol – og det synes jeg var meget venligt – har lovet Folketinget, at man ville komme med disse oplysninger. Ved samme lejlighed tror jeg at indenrigsministeren sagde noget om, at det var oplysninger, man kunne fremskaffe.

Se, dér, hvor hunden ligger begravet, er, at man ikke spørger om, hvem der har modtaget dagpenge, hvem der har modtaget bistandshjælp, men alligevel har der været 247 politifolk ude at spørge, således at oplysningerne er kommet ind til Indenrigsministeriet, og det kan vi da kun glæde os over, men det betyder jo så igen . . .

Formanden:

Må jeg bede om ro i salen, så vi kan høre, hvad der bliver sagt på talerstolen. Et minimum må være, at formanden kan høre det.

Knud Lind (FP):

Ja, og det er jo et ret vigtigt spørgsmål, for når de pågældende personer først har fået dansk indfødsret, kan man tale alt det, man vil, for efter den tid kan man ikke fratage dem denne indfødsret. Det gør jeg bare opmærksom på. Efter at vi har stemt, kan man alt det, man vil.

Tidligere var det sådan, at man ude i kommunerne skulle spørge, om folk havde fået offentlig hjælp, hvilken hjælp det var, om den var tilbagebetalingspligtig osv., men på det punkt er det ligesom skredet lidt for Indenrigsministeriet. Indenrigsministeriet indskærpede så tidligt som i cirkulære nr. 52 af 25. april 1895 over for de kommunale myndigheder, at erklæringer vedrørende indfødsretsansøgninger skulle indeholde oplysninger om, hvorvidt ansøgeren havde været i stand til at ernære sig og sin fami-

lie uden hjælp fra det offentlige. Så langt tilbage bad man altså om disse oplysninger.

Fremskridtspartiet har den principielle holdning, at der skal være en straffri vandel i prøvetiden på 7 år, og at ansøgeren i prøvetiden skal have bevist, at pågældende har været i stand til at sørge for sig og sine, det vil sige, at pågældende inden for de sidste 5 år ikke må have modtaget bistandshjælp eller arbejdsløshedsdagpenge i et samlet tidsrum på over et halvt år.

Jeg må erkende, at det ikke er den samme indstilling, et flertal i Indfødsretsudvalget har, og jeg må også erkende, at et flertal i Folketinget muligvis heller ikke har denne indstilling – det vil vise sig ved afstemningerne.

Man henviser altid til, at man har et kontor-cirkulære om dansk indfødsret, som er uddelt til politiet m.v. Dette kontorcirkulære er – hvis man skal være helt nøjeregnende – faktisk ikke fem flade ører værd. Hvis man går tilbage til grundlovens tilblivelse, vil man opdage, at hver eneste ansøger skal behandles individuelt, og derfor kan man ikke sidde og lave rammeløsninger på dette område. Det kan ikke nytte noget, at man bare henviser til et cirkulære og siger: Det har vi vedtaget i Indfødsretsudvalget, det har 17 medlemmer vedtaget. For hvis hr. Muhamad Ali henvender sig til et af folketingsmedlemmerne og siger, at han gerne vil være dansk statsborger, så kan vedkommende folketingsmedlem fremsætte et lovforslag om, at hr. Muhamad Ali bliver dansk statsborger, uanset om han har været her i 7 år eller han kun har været her i 7 timer. Hvis Folketinget mener, det er helt i orden, at hr. Muhamad Ali bliver dansk statsborger, ja, så er han dansk statsborger.

Sådan er reglerne altså, og det er derfor, jeg siger, at det ikke duer med kontorcirkulærer. Ja, det har været så galt, at man har stemplet det »Fortroligt«. Jamen der er jo intet som helst fortroligt i noget af det her. Det er jo kun af rent menneskelige hensyn, at vi fra vores side kun ønsker at skrive tallene – de fortløbende numre – på, for det er for os ikke et spørgsmål om, hvilke personer det drejer sig om, det er kun et spørgsmål om nogle kriterier, som vi mener skal opfyldes, og så er vi i øvrigt ligeglade, om det er tidligere danskere alle sammen, som nu vil vende hjem og blive danske statsborgere igen. Det vil jeg gerne gøre opmærksom på. Sådan er indstillingen fra min side.

Formanden:

Jeg regner ikke med, at det kommer bag på nogen, at jeg gør opmærksom på, at der foregår en debat i salen. Der bør være ro i salen og i sidegangene.

Erling Christensen (S):

Jeg vil på ingen måde gå i polemik med hr. Knud Lind, men bare sige, at hvad angår behandlingen af dette lovforslags mange punkter, er hvert enkelt punkt gennemgået og kontrolleret; hver person opfylder helt og fuldt de betingelser – skrappe betingelser – der skal opfyldes for at få dansk indfødsret.

Så sent som før jul havde alle Folketingets partier mulighed for at gøre deres synspunkter gældende med hensyn til, om der var nye, andre eller skærpede krav, der skulle være opfyldt forinden tilkendelse af dansk indfødsret. Alle partier på nær Fremskridtspartiet gjorde deres synspunkter gældende. Fremskridtspartiet ville ikke – som det store flertal – medvirke konstruktivt i denne sag. I stedet benytter man sit betænkningssbidrag til at lufte sine fordomme. Kort og godt: Sagen er behandlet efter de gældende regler.

Ligesom det store flertal afviser Socialdemokratiet ændringsforslagene og indstiller lovforslaget til uændret vedtagelse.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Der er til tider kritik af, at man i Danmark gør for lidt ud af historieundervisningen, og derfor glæder det mig selvfølgelig, at hr. Knud Lind er gået tilbage i historien og refererer til et cirkulære fra Indenrigsministeriet tilbage fra 25. april 1895.

Så spørger hr. Knud Lind, om ikke det er skredet lidt for Indenrigsministeriet med de oplysninger, vi i dag kan frembringe, idet han henviser til cirkulæret fra 1895.

De oplysninger, vi i dag præsenterer for Folketinget, er oplysninger, der har baggrund i cirkulæret fra 2. februar – ikke 1895, men 1990 – altså er de aktuelle. Så selv om man går ind i historien, gør det jo ikke noget, at man også forholder sig til virkeligheden. Og virkeligheden er den, at det er Folketinget, der skitserer de principper, som ministeriet skal følge for de personer, vi umiddelbart optager på lovforslaget om dansk indfødsret. Og så står det Folketinget frit for under behandlingen og under ud-

valgsbehandlingen at ændre det lovforslag, som jeg har fremsat. Der er ingen binding i det, der kaldes kontorcirkulæret – cirkulære om dansk indfødsret – som sendes til politiet og til Københavns Magistrat. Der er ingen binding fra Folketinget. Men der er den moralske binding for ministeriet, at det er de oplysninger, som Indfødsretsudvalget har bedt regeringen om at fremkomme med til udvalgets behandling af sagen, og der er ingen usikkerhed om de oplysninger, man ønsker.

Når vi taler om bistandshjælp, er det udtrykkeligt anført, at det, man ønsker, er oplysning om den bistandshjælp, der er tilbagebetalingspligtig. Det, der er usikkerhed om, er den bistandshjælp, der ikke er tilbagebetalingspligtig, for den spørger man ikke om. Hvorfor? Fordi det ønsker Folketinget ikke, og det er Folketingets ønsker, jeg følger.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, at jeg ikke håber, at mit indlæg blev opfattet som et angreb på indenrigsministeren; det var det bestemt ikke.

Jeg vil også gerne sige, at 1895-cirkulæret kun er taget med for at understrege, at det bestemt ikke er nye tanker, at det ikke er noget nyt, Fremskridtspartiet pludselig er kommet med, og at det heller ikke – hvis man skulle blive i den socialdemokratiske tone – skulle være nogle nye racistiske tanker fra Fremskridtspartiet, at udlændinge ikke kan få dansk indfødsret, hvis ikke de har bevist, at de kan sørge for sig og deres. Det er gammel, god, dansk retspraksis; det beviser cirkulæret af 1895. At det så senere er ændret, at det ikke er med i cirkulæret af 2. februar 1990, jamen det erkender vi da blankt. Men det cirkulære er, som jeg hele tiden har sagt, ikke fem flade ører værd; det er sytten mennesker, der har siddet og hakket det sammen.

Hvis man ser på grundlovens bestemmelse om, hvordan man får dansk indfødsret, er realiteten, som jeg sagde før, at hvis der kom en person med flyveren her til morgen og han kunne nå at få et folketingsmedlem til at tage sig af det, så kunne den pågældende reelt blive dansk statsborger om et øjeblik. Således er reglerne altså, hvis man kigger lidt efter, og jeg vil i den anledning anbefale indenrigsministeren som god aftenlæsning at læse Knud Larsens

[Knud Lind]

»Dansk Statsforfatningsret«, så ville indenrigsministeren måske kunne se noget af problematikken.

Men det korte af det lange er, at der altså er en forskel: Vi ønsker ikke – som man i øvrigt heller ikke gjorde det tidligere – at disse 247 ansøgere skal have dansk indfødsret, for det er jo noget livsvarigt. Det er ikke sådan, at man kan komme bagefter og sige, at nu fratager vi de pågældende statsborgerskabet. Det kan man ikke.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på en anden ting. Dette er jo gerne lagt frem, som om det skulle være ganske forfærdeligt, hvis folk ikke fik dansk statsborgerskab. Men realiteten er, at alle disse ansøgere i forvejen har tidsubegrænset opholdstilladelse. Reelt sker der dem intet som helst ud over, at de ikke får det danske statsborgerskab. Man skal ikke gøre det værre, end det er; der er jo den mulighed, at de kan søge i morgen igen og i overmorgen, og derfor må jeg sige, at vi må fastholde de ændringsforslag, vi har stillet her, og vi vil selvfølgelig håbe, at så mange som muligt af Folketingets medlemmer vil stemme for dem.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 14 stemte for, 115 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 13 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 14 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 4-6
forkastedes uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Knud Lind (FP):

Det er med beklagelse, at jeg må konstatere, at man ikke har ønsket at følge Fremskridtspartiet i de ændringsforslag, der nys er blevet stemt om.

Nu gælder det selve lovforslaget, og der er jo en hel del personer, som opfylder betingelserne; man kan godt gøre sig de tanker, at det ville være lidt uretfærdigt at tage dem som gidsler for de andre, man lige har stemt om. Derfor er jeg i mine overvejelser nået til, at jeg personlig vil undlade at stemme ved den endelige vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 114 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF, Steenholdt (GrønL.) og Hugo Holm (UP)) mod 12 (FP); 2 (Aage Brusgaard (FP) og Knud Lind (FP)) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 119:

Forslag til lov om udbygning af færgeterminalen i Helsingør.

Af trafikministeren (Knud Østergaard).
(Fremsat 17/1 90. Første behandling 26/1 90. Betænkning 8/3 90. Anden behandling 13/3 90).

Formanden:

Efter anmodning fra ministeren skal jeg lade denne sag udgå af dagsordenen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den fremtidige fordeling af ulandsbistanden, herunder fordelingen på lav- og mellemindkomstlande og på geografiske områder, set i lyset af Danidas handlingsplan og beretningen fra Folketingets Udenrigsudvalg?«

Af Riishøj (SF) m.fl.